

Către: MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE
CABINET MINISTRU

În atenția: Domnului Ministru Adrian CURAJ

Stimate domnule Ministru,

Până la această dată, un număr de 43 de universități ne-au adus la cunoștință opinia oficială cu privire la subiectul recomandărilor emise de către cadre didactice privind relevanța unor tematici în cadrul unor domenii specifice de competență, în scopul elaborării unor lucrări de către persoane private de libertate. Din analiza materialelor primite se desprind unele concluzii prezentate în continuare.

În prezent, legislația în vigoare nu stabilește nici un fel de relație juridică între instituțiile de învățământ superior și penitenciare, ori între instituțiile de învățământ superior și persoanele private de libertate care aleg să desfășoare activități cu caracter științific în vederea reducerii pedepselor privative de libertate.

Profesorii universitari aflați în lista publicată de Ministerul Justiției, care au semnat recomandări persoanelor aflate în regim de detenție, au asumat o activitate personală extracontractuală, în afara raportului juridic cu universitățile în care sunt angajați. Din punct de vedere legal, cadrele didactice au competența de a evalua relevanța unor tematici pentru domeniile specifice de activitate, precum și lucrări cu caracter științific, exercitarea acestei competențe în afara raportului juridic cu instituția de învățământ superior angajatoare nefiind interzisă prin nici o normă juridică sau administrativă. În plus, precizăm că instituțiile de învățământ superior pot sancționa cadrele didactice pentru nerespectarea normelor de etică, exclusiv pe baza contractului de muncă și doar în legătură cu executarea acestuia.

Reglementarea legală privind dreptul persoanelor private de libertate de a beneficia de reducerea pedepselor ca urmare a desfășurării unor activități cu caracter științific, nu a instituit vreo obligație corelativă în sarcina instituțiilor de învățământ superior privind exercitarea acestui drept. Așadar, capacitatea penitenciarelor de a asigura condițiile și suportul necesar desfășurării de activități cu caracter științific de către persoanele private de libertate trebuie evaluată și asigurată de către Ministerul Justiției.

În legătură cu solicitarea Ministerului Justiție, precizăm că evaluarea de către instituțiile de învățământ superior a potențialului persoanelor private de libertate de a elabora lucrări cu caracter științific este foarte greu de realizat, atât din punct de vedere practic cât și legal, cu excepția situațiilor în care persoanele în cauză au avut o relație instituțională relevantă cu respectiva universitate, întrucât nu există nicio posibilitate reală ca acestea să fie supuse tipurilor de examene, teste sau alte evaluări administrate și gestionate de către universități.

Evaluarea în vederea stabilirii caracterului și calității lucrărilor științifice elaborate de către persoanele private de libertate necesită, pe de-o parte, reglementarea legală a unei astfel de competențe în sarcina instituțiilor de învățământ superior, iar pe de altă parte, asigurarea resurselor financiare aferente, având în vedere faptul că în prezent activitățile cuprinse în norma didactică a cadrelor didactice sunt stabilite la nivel de lege.

Ne exprimăm disponibilitatea de a contribui cu propuneri la elaborarea unor prevederi legale care, pe de-o parte, să nu aducă atingere integrității și prestigiului instituțiilor de învățământ superior, iar pe de altă parte, să asigure dreptul persoanelor private de libertate de a beneficia de reducerea pedepselor pentru efectuarea de activități cu caracter științific.

Totodată, apreciem ca fiind benefică implicarea în acest proces a Institutului Național al Magistraturii, prin intermediul Consiliului Științific propriu, instituțiile de învățământ superior putând contribui cu experți în domenii specifice de activitate, pe baza unor acorduri instituționale bilaterale.

Precizăm că instituțiile de învățământ superior nu își asumă să se implice în procesul de elaborare în penitenciare a lucrărilor cu caracter științific și nici în ceea ce privește identitatea persoanei private de libertate care a realizat respectiva lucrare. În plus, apreciem că nu ar trebui să existe nici un fel de relație între persoanele private de libertate și cadrele didactice din instituțiile de învățământ superior, activitatea de evaluare a caracterului științific al lucrărilor putându-se efectua fără evidențierea autorului lucrării și cu asigurarea finanțării aferente acestei activități.

Vă asigurăm domnule Ministru de disponibilitatea de cooperare a universităților, exprimându-ne totodată speranța cu privire la existența unor reglementări suficient de clare care să nu mai interpună instituțiile de învățământ superior în relația condamnat-penitenciar, într-un mod total nejustificat din punct de vedere moral și legal.

Mai mult decât atât, considerăm că perpetuarea acestei confuzii generate de vicii de reglementare cu care universitățile nu au nici o legătură, aduce grave deservicii învățământului superior românesc. Acest lucru accentuează necesitatea adoptării urgente a unor reglementări care să fie în concordanță atât cu drepturile legale ale persoanelor private de libertate, cât și cu autonomia universitară coroborată cu răspunderea etică a cadrelor didactice față de angajarea prestigiului lor profesional, certificat într-o bună măsură de afilierea la universitățile românești.

Cu stimă,

Sorin Mihai CÎMPEANU

Președinte CNR

11 februarie 2016